

“Тасдиқ мекунам”
Ректори Донишгоҳи аграрии
Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур,
профессор Махмадҷозода Усмон Маъмур

аз “ 2024 сол.

ХУЛОСАИ

Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур

Диссертатсияи Элчибекзода Баҳригул Идибек дар мавзуи “Масъалаи инсон дар таълимоти Фаҳриддини Розӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа аз рӯйи ихтисоси: 09.00.03 – Таърихи фалсафа дар кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур иҷро шудааст.

Дар ҷараёни омода намудани диссертатсия Элчибекзода Баҳригул Идибек унвонҷӯи кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур ба шумор мерафт.

Элчибекзода Баҳригул Идибек соли 2008 ба ихтисоси фалсафаи факултети фалсафаи ДМТ дохил шуда, онро соли 2013 хатм намудааст. Пас аз хатми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон фаъолияти омӯзгорӣ худро дар кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур оғоз намуда, фаъолияти илмӣ худро ба ҳайси унвонҷӯӣ дар кафедраи мазкур аз соли 2019 оғоз намудааст.

Номбурда бо фармони ректори Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур аз 03.07.2019 ба ҳайси унвонҷӯи кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносӣ қабул карда шудааст.

Роҳбари илмӣ доктори илмҳои фалсафа, профессори кафедраи диншиносии факултети фалсафаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Зиёев Идибек Ғозиевич мебошад.

Мавзуи диссертатсия ва ризоияти роҳбари илмӣ унвонҷӯӣ дар ҷаласаи Шурои олимони Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур аз 3.07.2019, таҳти № 13 тасдиқ гардидааст.

Ба доктарабӣ дараҷаи илмӣ Шаҳодатнома оид ба супоридани имтиҳони номзадӣ аз тарафи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон 06.04.2024, таҳти рақами № 53 дода шуда, тасдиқ гардидааст.

Диссертатсияи Элчибекзода Баҳригул Идибек дар ҷаласаи кафедраи фалсафа ва сиёсатшиносии Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Шириншоҳ Шоҳтемур аз 10.09.2024, № 1 муҳокима гардидааст. Ба

диссертатсия аз ҷониби муқарризон баҳои мусбӣ дода шуд ва пас аз ислоҳи камбудихо ба зинаи навбатии ҳимоя тавсия карда шудааст.

Оид ба натиҷаи баррасии диссертатсия дар мавзуи “Масъалаи инсон дар таълимоти Фаҳриддини Розӣ” чунин хулоса қабул карда шуд:

Диссертатсияи Элчибекзода Баҳригул Идибек ба омӯзиши яке аз масъалаҳои муҳими таърихи фалсафаи тоҷик, масъалаи инсоншиносӣ бахшида шудааст. Муҳимияти мавзуи инсоншиносӣ Фаҳриддини Розӣ дар он зоҳир мешавад, ки ӯ нерӯҳои ботинии инсонро аз мавқеи фалсафӣ ва ратсионализми динӣ нишон дода, огоҳии инсонро аз ҷавҳарӣ аслии хеш муҳим арзёбӣ кардааст. Аз ин нуқтаи назар, ҳангоми омӯзиши воқеъбинонаи илмӣ таълимоти фалсафии Фаҳриддини Розӣ, хусусан таълимоти инсоншиносии ӯ ба чунин натиҷа метавон расид, ки он дар муқобили назарияҳои ислонии тундраву анъанавӣ ва мувофиқ ба афкори назарияҳои реформатии ислонӣ баррасӣ гардидааст. Ҷиҳати муҳими дигари кори илмӣ муаллиф дар он аст, ки то ба ҳол коркард нашудани ин бахши таълимоти мутафаккир ва ё қисман пажӯҳишҳои ҷудогонаи афкори ӯ ба фаҳмиши яктарафаи андешаҳои мутафаккир оварда мерасонад. Аз ин рӯ, омӯзиши осори ӯ дар шароити муосир аз аҳаммият ҳолӣ нест, зеро дар онҳо табиату моҳияти инсон, маънию мақсади зиндагӣ, ҳуқуқу озодиҳои ӯ, роҳҳои расидан ба камолоти маънавию саодати инсон ва ғайра мавриди таҳқиқ қарор гирифтаанд, ки дар ҳар гуна ҷомеа ва давраи замон дорои арзиши баланд мебошанд.

Таълимоти инсоншиносӣ Фаҳриддини Розӣ дорои аҳаммияти фалсафӣ - илмӣ буда, дар ҳаёти маънавӣ, фарҳангӣ ва динии ҷомеаҳои мусалмонӣ мавқеъ ва таъсири шоистаро сазовор аст, зеро таълифоти ин мутафаккир то ба имрӯз ҳамчун намунаи беҳтарини афкори ақлгароёнаи каломӣ фалсафӣ, мантиқӣ - фалсафӣ ва сиёсӣ-иҷтимоӣ хизмат намуда истодааст. Бо вучуди ин ақсари ҷанбаҳои таълимоти ӯ, махсусан, андешаҳои инсоншиносӣ, мантиқӣ, ахлоқӣ - зебоишиносӣ, сиёсӣ - иҷтимоӣ ва психологияш ба ҳадди зарурӣ таҳқиқ ва коркард нашудаанд. Ҳамин тариқ, омӯзиш ва тадқиқи осори Фаҳриддини Розӣ аз аҳаммият ҳолӣ набуда, омӯзиш ва таҳқиқи онҳо дар коркарди ақсари проблемаҳои фалсафӣ, бахусус фалсафаи муосир мусоидат менамоянд. Мавзуи диссертатсия на танҳо аҳаммияти илмӣ – методологӣ, балки аҳаммияти бузурги амалиро низ дар шароити кунунӣ доро мебошад.

Муҳтавои диссертатсия ва номи мавзӯ ба талаботи таҳқиқоти соҳавӣ шиносномаи ихтисоси 09.00.03. – Таърихи фалсафа мувофиқат мекунад. Муаллиф дар диссертатсия вобаста ба мавзуи таҳқиқот аз манбаъҳои муътамади илмӣ истифода намуда, масъалаи инсонро дар таълимоти Фаҳриддини Розӣ мавриди таҳлил ва баррасии амиқ қарор додааст.

Мавзуи диссертатсия ба зербанди 5-уми банди 4.5-и “Самтҳои афзалиятноки таҳқиқоти илмӣ ва илмию техникаӣ дар Ҷумҳурии

Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025”, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26-уми сентябри соли 2020, №503 тасдиқ шудааст, мутобиқат мекунад. Ҳамзамон таҳқиқоти мазкур дар самти илмҳои ҷомеашиносӣ, махсусан фалсафаи ватанӣ иқдоми муҳим ва наҷиб ба шумор рафта, омӯзиши осори Фаҳриддини Розӣ махсусан дар шароити имрӯзаи Тоҷикистон аҳамияти бузурги илмӣ-назариявӣ дорад, зеро он дар ҷустуҷӯи усулҳои оптималии инкишофи шахсият ва ҷамъият дар заминаи дастоварду анъанаҳои фарҳанги миллӣ ва ташакул додани як шахсияти баркамол мусоидат менамоянд, зеро дар таълимоти ин мутафаккир ташаккули шахсияти инсон рӯкни муҳими давлату давлатдорӣ доништа мешавад.

Диссертант дар раванди таҳқиқоти мавзӯи таҳқиқшаванда паҳлуҳои муҳталифи масъалаи инсонро дар таълимоти Фаҳриддини Розӣ дар интишороти илмӣ худ аз қабيلي 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, инчунин 5 мақола дар маводи конференсияҳои сатҳҳои гуногун аз ҷумла дар маводҳои конференсияҳои умумидонишгоҳӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ нашр намудааст.

Аҳамияти амалии таҳқиқот ва натиҷаҳои он ба воситаи асосҳои назариявӣ методологии диссертатсия асоснок мебошад. Ҳамчунин эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот дар безиддиятии мантиқии муҳокимаю хулосабарориҳо, пайдарҳамии фирку андеша ва равшану возеҳии онҳо буда, истифодаи методҳои илмӣ истифодашуда бо таҳқиқоти таърихи фалсафа ва инсоншиносӣ ифода меёбад. Инчунин дар таҳқиқоти мавзӯи диссертатсия ба ҳайси сарчашма асарҳои ҳуди Фаҳриддини Розӣ ва манбаъҳои илмӣ-таърихӣ истифода шудаанд, ки бештари натиҷаҳои таҳқиқот дар заминаи таҳлили онҳо ба даст омадаанд. Инчунин хулосаҳои муаллиф дар заминаи омӯзиши ҷанбаҳои назариявии мавзӯ ва таҳлилҳои илмӣ-фалсафии он натиҷагирӣ шудаанд.

Саҳми шахсии унвонҷӯй таҳия, коркард ва таҳлили ҳамаҷонибаи мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ маҳсули фаъолияти ҷандинсолаи муаллиф мебошад. Муаллиф дар ҳамаи марҳилаҳои таҳқиқот иштироки бевосита намуда, натиҷаҳои таҳқиқоти мазкурро мустақилона ҷамъбаст кардааст.

Диссертатсияи Элчибекзода Баҳригул Идибек дар мавзӯи “Масъалаи инсон дар таълимоти Фаҳриддини Розӣ” ба ихтисоси интиҳобшуда пурра мувофиқат мекунад.

Мавзӯи диссертатсия ба бандҳои зерини шиносномаи ихтисосҳои илмӣ Комиссияи олии аттестатсионӣ назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз рӯйи ихтисоси 09.00.03 – Таърихи фалсафа мутобиқат менамояд:

Диссертатсия «Масъалаи инсон дар таълимоти Фахриддини Розӣ» аз муқаддима, ду боб, шаш параграф, хулоса ва рӯйхати адабиёти истифодашуда иборат мебошад.

Вобаста ба мавзӯ ва масоили таҳқиқи диссертатсионӣ 9 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, 4 мақола дар маҷаллаҳои илмӣ дар феҳристи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон воридбуда, интишор гардидааст, ки ҳаҷми умумии онҳо 1,5 ҷузъи чопиро ташкил медиҳад.

Мундариҷаи асосии таҳқиқ аз рӯйи мавзӯи диссертатсия дар таълифоти зерини муаллиф инъикос ёфтааст:

I. Мақолаҳои илмӣ, ки дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр шудаанд:

1. Элчибекова Б.И. Гедонизм дар таълимоти Фахриддини Розӣ // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон. Бахши фалсафа, минбари муҳаққиқони ҷавон. №1.-Душанбе, 2021. -С.186-189;

2. Зиёев И.Ғ., Элчибекова Б.И. Андешаҳои Фахриддини Розӣ дар бораи инсон // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои фалсафа.-Душанбе, 2024. № 1.-С.131-138;

3. Элчибекова Б.И. Саодати инсон аз нигоҳи Фахриддини Розӣ // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. Бахши илмҳои фалсафа. - Душанбе, 2024. № 5.-С.133-137;

4. Элчибекова Б.И. Табиат ва моҳияти инсон дар таълимоти Фахриддини Розӣ // Паёми Маркази тадқиқоти стратегии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон. Тоҷикистон ва ҷаҳони имрӯз. Ҷомеашиносӣ. –Душанбе, 2024, №2 (86).-С.314-321.

II. Мақолаҳо ва фишурдаи интишорот дар маҷмуаҳои дигар:

1. Қаландаров М.И., Элчибекова Б. И. Моҳият ва муҳтавои назарияи маърифати Фахриддини Розӣ // Маводи конференсияи ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Нерӯҳои моҳиятии инсон дар фалсафаи инсоншиносии профессор С. Наврӯзов. –Душанбе, 2019. -С.151-158;

2. Қаландаров М.И., Элчибекова Б. И. Назарияҳои сиёсӣ-иҷтимоии Фахриддини Розӣ // Маводи конференсияи ҷумҳуриявии илмӣ-назариявӣ дар мавзӯи «Нақши институтҳои сиёсӣ дар ташаккули ҷомеаи шаҳрвандӣ. - Душанбе, 2018.-С.334-345;

3. Элчибекова Б.И. Антропологияи Фахриддина Розӣ // Маводҳои семинари илмӣ амалии ҷумҳуриявӣ дар мавзӯи “Фалсафаи муосири тоҷик: мушкилот, дурнаво ва роҳҳои рушд. – Душанбе, 2021.-С. 359-365;

4. Худойдодзода Ф.Б., Қаландаров М.И., Элчибекова Б. И. Назарияи маърифати Фахриддини Розӣ // Конфронси ҷумҳуриявии илмӣ амалӣ дар мавзӯи «Масъалаҳои муҳими рушди фалсафа дар Тоҷикистони муосир». - Душанбе, 2019.-С. 38-44;

5. Элчибекова Б. И. Ақлу ваҳй ҷузъи таркибии инсоншиносии асримиёнагии Шарқ // Маҷмуаи мақолаҳои конференсияи илмӣ-назариявии байналмиллалӣ дар мавзуи «Худшиносии миллӣ дар раванди ҷаҳонишавӣ» бахшида ба 75-солагии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. - Душанбе, 2023. -С. 302-307.

Чаласа қарор кард:

1. Диссертатсияи Элчибекзода Баҳригул Идибек дар мавзуи “Масъалаи инсон дар таълимоти Фаҳриддини Розӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа аз рӯи ихтисоси: 09.00.03 – Таърихи фалсафа кори таҳқиқии анҷомёфта ҳисобида шавад.

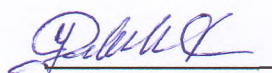
2. Диссертатсияи Элчибекзода Баҳригул Идибек дар мавзуи “Масъалаи инсон дар таълимоти Фаҳриддини Розӣ” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои фалсафа аз рӯи ихтисоси: 09.00.03 – Таърихи фалсафа бо назардошти ислоҳи эродҳои гирифташуда барои ҳимоя дар шурои диссертатсионии 6D.KOA-092 назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон тавсия дода шавад.

Хулоса дар чаласаи (шӯбаи) санаи 27.09.2024 қабул гардидааст:

Иштирок доштанд: ҳамагӣ – 16 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: “тарafdор”- 16 нафар, “зид”- нест, “бетараф”-нест.

Раиси чаласа:

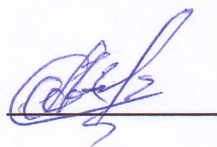
Мудирӣ кафедраи фалсафа
ва сиёсатшиносӣ, номзади
илмҳои фалсафа, дотсент

Раҳматов У.Н.

Котиби чаласа:

Номзади илмҳои сиёсӣ, дотсент

Асомадинов М.А.

Имзоҳои Раҳматов У.Н ва Асомадинов М.А.-ро тасдиқ мекунам:

Сардори шӯбаи таъминоти ҳуқуқӣ
ва кадрҳои Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон
ба номи Шириншох Шохтемур

Қурбонзода А.